

Slovenski junak Mlakar udri v oklopno utrdbo pri Arsieru

Naše čete že obkoljujejo italijanski trdnjavi Asiago in Arsiero, potiskajo Lahe z ene gore na drugo in se pomikajo dan za dnevom dalje proti lombardski nižavi, kjer so se v letih 1848, 1849, 1859 in 1866 borili naši očetje pod slavnim generalom Radeckijem. Od zadnjega našega poročila so se vojni dogodki na tirolskih in italijanskih tleh sledeče vrstili:

Naš III. armadni zbor je dne 24. maja jugoizhodno od gore Kempel (severno od Asiaga) zavzel goro Corno di Campoverde in vrzel laške oddelke še dalje proti izhodu. Drugi dan, dne 25. maja, so deli tega zbora zasedli vse gorske vrhove od Campoverda do gore Meata. Samo ta dan za naši ujeli nad 2500 Lahov, 1 polkovnika in več štabnih častnikov, 4 topove, 4 strojne puške, 300 koles in mnogo drugega vojnega gradiva. Dne 26. maja so naši zavzeli goro Monte Moschiere (severno od mesta Asiago). Del naših čet pa je v Suganski dolini prodrli na goro Cima Maora. Dne 27. maja so ujeli junaki III. zbora v utrjeni prostor mesta Asiago in so se južnoizhodno od gore Monte Interotto (na severoizhodni strani mesta) polastili laških utrdb v dolini d'Assa. Dne 29. maja je III. zbor pri kraju Roana (zahodno od Asiaga) prekoračil dolino reke Assa ter je vrzel sovražnika pri vasi Canova nazaj. Naši so nato zasedli hribovje na južni in izhodni strani te doline. Deli našega zbora pa so na severni strani zavzeli laške utrdbe na gori Monte Interotto, Monte Zebio, Monte Zingarella in Corno di Campobianco. Naš armadni zbor torej obkoljuje mesto Asiago od zahoda, severa in severoizhoda.

Prestolonaslednikova skupina je dne 25. maja zapodila Lahe pred Arsierom iz postojank pri kraju Barcarole (severno od mesta). Pri gori Monte Cimone (severoizhodno od Arsiera) je trajal boj sedem ur. Naši so zasedli imenovano goro. Jugoizhodno od prelaza Barcola smo zavzeli kraj Bettale. Dne 26. maja je poročnik Albin Mlakar pred mestom Arsiero udri v oklopno trdnjavo „Casaratti“ (severno od mesta). Z deli saperskega bataljona št. 14 je junak zavzel trdnjavo ravno v trenutku, ko so jo hoteli Lahi spustiti v zrak. Naši so posadko ujeli in uplenili 5 topov. Dne 27. maja so se naši polastili oklopne utrdbe Canolo na zahodni strani Arsiera. Dne 28. maja so Avstriji zapodili Lahe po zelo srditih bojih iz njih postojanke zahodno in južno od vasi Bettale (dolina reke Posina). Tako je tudi mesto Arsiero istočasno kot Asiago obkoljeno po Avstrijskih skoro od treh strani.

Naše desno krilo, ki prodira ob Adizi, je dne 24. maja zavzelo kraj Chiesa (južno od Rovereta). Med Adizo in Gardskim jezerom so naši ostali v svojih, v prejšnjem tednu dobljenih postojankah.

Naše levo krilo, ki prodira na obeh straneh Suganske doline, je zavzelo dne 24. maja Cima Cista, prekoračilo potok Maso in je vkorakalo v kraj Strigno. Dne 25. maja smo zavzeli obsejno goro Civaron (južnoizhodno od mesta Borgo). Deli te skupine so priplezali ta dan na goro Cima Undici.

Na koroški in primorski fronti manjši boji.

Junaški poročnik Mlakar.

Dne 26. maja je saperski poročnik 14. bataljona Albin Mlakar zavzel z malim številom moštva oklopno utrdbo Casa Ratti, ki pripada notranjim trdnjavam skupine trdnjav pri Arsieru. Postopal je zelo drzno in odločno. Italijanski saperski so ravno kar nameravali razstreliti oklopno utrdbo, ko jih popolnoma presenetili s svojimi ljudmi Mlakar, ki jim zabrani razstrelbo in jih ujame. Zaplenil je tudi tri oklopne haubice in dva lahka topa.

Junaki poročnik Albin Mlakar je rodom Slovenec in sicer sin južnozelezniškega nadrevidenta Mlakarja v Ptuj. Star je 25 let. Šest let je študiral na ptujski gimnaziji, potem pa je šel na pionirsko kadetno šolo v Hainburg. Po vojaški izobrazbi je bil novembra 1909 imenovan za praporščaka pri pionirskem bataljonu št. 5, ki je bil takrat v Kremsu. L. 1912 je postal poročnik. Prestavljen je bil k saperskemu bataljonu št. 14, ki spada pod inomoško vojaško poveljstvo in je imel svoj sedež v Lienzu in Tridentu na Tirolskem.

Slovenci se v tej vojski povsod in ob vsaki priložnosti odlikujejo.

Hötzendorfovo delo.

Rimski dopisnik lista „Daily Telegraph“ poroča, da je načrt avstrijskega prodiranja v južnih Tirolah duhovito izdelal načelnik našega generalnega štaba Conrad pl. Hötzendorf. Angleski list ceni število avstrijskih napadalnih čet v južnih Tirolah na 150.000 mož.

Avstrijska artilerija nedosegljiva.

Poročila iz Milana krožijo v Milanu in v gorah Italiji vesti, ki pravijo, da ima Avstrija nove topove, kojih učinek je naravnost grozovit. Najmočnejše oklopne utrdbe in najmočnejši okoli so brez vsake vrednosti, granate novih avstrijskih topov uničijo in razdrobijo vse v prah. Novi avstrijski topovi streljajo in zadenejo s tako sigurnostjo, da je never-

jetno. Ranjeni italijanski vojaki, ki se vračajo v bolnišnice, pripovedujejo, da je avstrijska artilerija tako izborna, da ji ni primere. Italijanska armada je v boju z avstrijsko artilerijo skorodane brez vsake vrednosti.

Strašno streljanje naših topov na Lahe.

Italijanski listi objavljajo obširna poročila po izpovedih ranjencev o strašnem učinkovanju avstrijskih topov na laške črte. „Secolo“ objavlja pismo nekoga vojaka, spisano v kratkem odmoru med velikim ponočnim napadom od 21. na 22. majnika v južnih Tirolah. Izvaja: Avstrijske postojanke so bruhale neprekinjeno reko krogel na italijanske črte. Divji dež jekla traja že 28 ur in zavija vse v gost pajčolan dima in plina. Pokanje razpokajočih krogel je tako zelo strašno, da je veliko naših vojakov že zblaznelo. Razdelili so med vojake jeklene ščite, da jih vsaj nekoliko varujejo.

„Meraner Zeitung“ javlja iz Tridenta: Predao so vzeli naši Monte Maggio, so sipali naši topovi tako krogel na laške postojanke, da tega ognja laški vojaki niso mogli več vzdržati. Poskakali so iz svojih postojank, se usedli na svoje plašče in drčali po steni v naše postojanke, kjer so se pustili ujeti.

Na bojišču cele kupe mrtvih Lahov.

V Kufstein na Tirolskem so pripeljali 66 italijanskih ranjencev, največ so težko ranjeni, vsi so iz bojev na južnem Tirolskem. Ranjenci pripovedujejo s strahom in grozo, kako strašno učinkuje naša artilerija. Italijanskih trupel je na bojišču nagromadenih cele kupe.

Veliki bojni plen.

Od 15. do 28. maja smo na južnotirolski fronti ujeli že blizu 30.000 Italijanov, med temi izredno veliko število častnikov. Uplenili pa smo v tem času okoli 300 topov in 120 strojnih pušk ter obilo drugega vojnega gradiva.

Naši vrli topničarji so na več krajih obrnili uplenjene topove proti Lahom. Tako so celo krogel laških topov pripomogle sovražniku do poraza.

Tudi Borojevičeva armada bo začela napadati.

Na obletnico vojne je generalni polkovnik Borojevič izdal sledeče dnevno povelje:

Vojaki armade ob Soči!

Jutri (23. maja) bo obletnica, ko nas je verolomna Italija, ko smo se borili na drugih bojiščih proti premoči, zavratno napadla, da nam zada smrtni udarec. Če je ta nezvest sovražnik po enem letu vojne bridko razočaran, če se mu kljub njegovi znatni premoči ni posrečilo ničesar priboriti, če danes mi stojimo tam, kjer smo stali v začetku vojne, če so Trst, Gorica in Tolmin trdno kakor skale v naših rokah, tedaj je to Vaše slavno delo in Vaša nesmrtna zasluga. Božja kazen se bliža nasprotniku, katerega so Vaši udarci omajali. Vaši tovariši na Tirolskem so ga vrgli precešen kos nazaj, nekaj tisoč ujetnikov, dosti topov in velik vojni plen je v naših rokah. — Prav kmalu bo tudi armada ob Soči zbrala sadove svojih naporov. Vaše že ves čas izpričano junaštvo mi daje poročstvo, da bo Vaše delo uničevalno.

Na bojišču, 22. maja 1916.

Generalni polkovnik pl. Borojevič.

Italijani se boje druge Kustoce.

Nepričakovani, pa tako uspešni sunek hrabrih braniteljev južne Tirolske med Sugansko in Adizko dolino je povzročil v Italiji strašen strah. V Italiji se dobi navzile razburjenosti in laški balavosti še vedno nekoliko narodne malodušnosti, ki se naslanja na nepozabne dni. Kustoca v letu 1848 in 1866 pa je prav žalosten del v zgodovini zedinjene kraljevine, katere armada pod Lamarmoro je načrtovala Albreht premagal kljub številni premoči. To razpoloženje se sklada nekako s sedanjim položajem. Daljave v lombardijski nižini so razmeroma jako neznatne. Od Verone do Benetk je zračna črta samo 100 km. Milan je ravno toliko oddaljen in kaj pomeni to za armado, ki se premikajo po ravnini? — tako pravijo v Italiji.

Kadorna se pripelje „s prihodnjim vlakom.“

Na kolodvoru v Boleanu je stal vlak laških ujetnikov, tudi častniki so med njimi. Nek avstrijski vojak zakliče častnikom: „Kje imate Kadorna?“ Hitro mu odgovore: „Pripelje se s prihodnjim vlakom.“

Ministri se posvetujejo.

Dne 29. maja je bila izredna ministrska seja v Rimu. Ministri so se posvetovali o novem položaju, ki ga je ustvarilo umikanje njihovih čet v Gornji Italiji.

Prazni upi.

Listi prinašajo sedaj neuradna, zasebna poročila, iz katerih bi se moglo sklepati, da se bo v misljenju laškega ljudstva izvršil kmalu velik preobrat,

da se bo ljudstvo puntalo itd., posebno ako mi prederemo v gornjeitalijansko ravnino. Vsi taki upi na te pulte, nemire in ustaje so se izkazali tekom vojske za jalove. Naš up in naša sigurnost je in ostane naš oster meč, junaštvo našega vojaštva in božja pomoč.

Osemnajstletni.

Ceprav še komaj eno leto v vojski in večinoma v vojski iz strelskih jarkov, je vendar Italija že prisiljena, da vpokliče tudi osemnajstletne pod orožje.

Kako smo zavzeli utrjeni italijanski grič.

Gospod Vlad, Jezovšek z Vranskega, praporščak pri nekem poljskem topničarskem polku, piše iz južnozahodnega bojišča v uradno pregledanem pismu dne 22. maja 1916 svojemu očetu tako-le:

„Včeraj je bil tukaj vroč dan. Ravno pred nami leži grič, čisto mal, a močna trdnjava za-se. Lahki so ga že od začetka vojske utrjevali; kaj takega še nisem videl. Naši fantje so imeli nalogo, to trdnjavo zavzeti in so jo izvršili s hrabrostjo, ki je vzbujala pri drugih polkih splošno občudovanje. Par bataljonov je zasedlo grič kljub najmanj petkratni sovražni premoči, katerih se je samo na tem majem prostoru moralo udati čez 3000. Tako se je zgodilo, da jih je en sam naš mož ujel 200.

To je bil menda najtrši oreh cele črte in da se je taka težavna naloga na tako sijajen način rešila, je menda edini slučaj v svetovni zgodovini. Nekateri častniki so rekli, da še tako pogumne polke sploh niso videli. Da, to je naša kri! Lahov je na tisoče ujetih in še vedno prihajajo nove trume. Kako močno je bil utrjen in zaseden naš grič, si lahko predstavljate, če Ti povem, da so v gozdčku, menda 100 korakov dolgem in 30 širokem, ujeli 200 Lahov. Na celi črti zmaga. Topov je ne vem koliko že padlo v naše roke. Naše izgube so v razmerju z velikanskimi uspehi jako male.

Včeraj zvečer smo govorili z ujetniki; so nam pripovedovali jako zanimive stvari. Nekateri so prišli še le včeraj zjutraj iz Milana na bojišče. To se vidi, da so Lahii ravno na to točko vrgli vse svoje sile in da jih mora ta izguba bridko peči.

Vse se pomika naprej; mi se tudi pripravljamo danes, da odrinemo proti izhodu. Upam, da se sedaj ne ustavimo tako kmalu. Laški topovi molče od včera zvečer, a prej tudi ni bil špas. Naši topovi so grmeli in tolkli, kakor grozna nevihta. Lahii pa so tudi škropili sedaj sem in sedaj tja z raznimi kalibri, ker niso vedeli, kam bi prej streljali.

Drugače se mi godi dobro; danes sem bil zadnjikrat na starem opazovališču v strelskem jarku A sicer nič novega. Ko dobiš to pismo, boste gotovo že imeli nove lepe novice. Navdušenje je pač velikansko, kaj? Srčne pozdrave!

Na koroški fronti.

S koroško-italijanske meje se nam piše dne 20. maja:

Tudi k nam se bliža zelena spomlad, v dolinah zeleni in tudi proti nam prihaja zeleni plašč narave, za to se počutimo tembolj sveže in to smo tudi pred kratkimi dnevi pokazali, kaj da znamo mi slovenski topničarji.

Bilo je dne 14. maja, cel dan je deževalo in megla, gosta kakor sir, nas je zakrila. To priliko so hoteli polentarji porabiti za splošen napad, ali jako so se zmotili, kajti naši dobri opazovalci so že vse to njihovo gibanje in pripravljanje pred večimi dnevi opazovali, zato smo dobro vedeli, da se Lahii pripravljajo za napad. Ravno opoldne so izstrelili polentarji nekaj topovskih strelcev, kateri so visoko nad našimi glavami zažvižgali ter tresnili nekje zadaj v skale brez vsakega učinka. Gromenje topov in regljanje strojnih pušk je postajalo vedno močnejše, kajti mi smo jim začeli pridno pošiljati trde emoke. Čeravno je bila gosta megla, je naš „Janža“ (velik top) dobro pljuval svoje jeklene sline po polentarju, v dolini in po skalovju se je pa čulo vpitje laških izdajalcev. Slovenski topničarji se nismo zmenili za italijanske krogel, ampak smo pridno naprej stregli svojemu „Janžku“ z jekleno hrano, popoldne, celo noč in še drugi celi dan. Naslednji dan, dne 15. maja, ob treh popoldne, se je megla dvignila kakor nalašč in kakšni prizor se nam je nudil! Vsi polentarski okopi ter strelski jarki in njih opazovališča so bila po našem topovskem ognju razdejana in niti ene laške zgaže nisi več videl, čeravno so polentarji se pripravili za napad s štirimi rojnimi vrstami. Videli si le kupe mrtcev, katere so potem ponoči spravili in zagrebali. Srečen je bil le tisti, kateri je še utekel pravočasno, kajti vse druge je naš „Janža“ poslal v krtovo deželo. Mi pa smo ob osmih zvečer ogenj ustavili in si meli roke od samega veselja. Kmalu na to smo pa bili poklicani k dobri kapljici in čaju, pri katerem smo razne burke in šale uganjali pozno v noč. Drugi dan je bilo strešno moštvo „Janžeta“ od našega poveljnika prav posebno pohvaljeno.

Vse moštvo pošilja vsem soboriteljem in i tebi, „Slovenski Gospodar“, kakor vsem tvojim čitateljem iskrene pozdrave: Jakob Mlinar, opazovalec in topničarski vodja, R. Greif, predmojster iz Gornj. Dupleka, Franc Bagar od St. Jurija ob Ščavnici, Greg.

Koruza iz Trsta, Anton Kolarič iz Ptuja, Ivan Kusel iz St. Janža na Dolenjskem, Franc Ivanuš iz Formina pri Ptuj, Anton Vivoč iz Slovenjgradca, Andrej Šepetauc iz Spilfeda in Franc Breznik od Sv. Ane na Krembergu.

Slovenski topničarji ob goriskem območju.

Piše se nam: Že v začetku meseca svedčana smo prišli sem ter smo se globoko zakopali z našimi težkimi topovi, kateri so naravnost najhujši strah tem zavratnim, zagrizenim sovražnikom. Ko so pa slutili, kaj se pripravljajo in od kod prihaja ta grozota, so nas kmalu ovohali in pošiljali pozdrave vsakovrstnega kalibra v podobi granat in šrapnelov, včasih tako, da se je kar solnce stemnilo. Ker pa Slovencu korajža tako zlahka ne upade, smo tudi mi prav krepko odgovarjali ter prav urno v zahvalo pošiljali tem požrešnim Lahom tečno polento.

Sovražni izstrelki nam napravijo le malo škode. Prepričani smo, da nas varuje neka nadnaravna moč, ker nima nasprotnikovo orožje na nobeni strani nikakega uspeha. Zatorej se moramo zahvaliti Vsemogočnemu za srečo, da smo še vsi zdravi, kar nas je pri naši stotniji. Res, mnogo smo izkusili in pretrpeli mraza in drugih vsakovrstnih nadlog. Vendar pa še smo kljub vsem težavam in nadlogam prav dobre volje, uganjamo vsakovrstne burke in si zapojejo prav po domače kako slovensko pesem, posebno pa: „Slovenski fantje, saj smo mi!“

Tukaj imamo zelo prijetno vreme in tudi tige so že zrele. Od tukaj imamo najbližja pot do lepih Benetk, kamor se mislimo pred koncem vojske priti k italijanski kraljici na gostijo.

Pošiljamo najpriskrnejše pozdrave in želimo zdrave in srečne blinokostne praznike vsem bralcem, starišem, bratom in sestram, prijateljem, prijateljicam ter vsem znancem in znankam več slovenskih trdnjavskih topničarjev od c. in kr. 15 cm težke ruske baterije štev. 1: Josip Vrabl iz Rumeča pri Vel. Nedelji, Mat. Pokrivač iz Hermancev pri Sv. Miklavžu, Rom. Sagaj iz Zerovineh pri Svetinjah, Lud. Kociper iz Ljutomer, Anton Tersavec od St. Ilje v Slov. gor., Franc Praprotnik od Sv. Andraža pri Velenju, Alojz in Josip Kranjc od Sv. Petra pri Mariboru, Ciril Pečovnik od Sv. Duha na Ostrem Vrhu, Franc Zorec iz Stareceste pri Ljutomeru.

Naše ladje proti Italijanom.

Dne 24. maja je skupina naših povodnih letal obstreljevala mesto Bari in napravila na tamošnjih vojaških in javnih poslopih veliko škodo. V mestu so se ravno pripravljali na slavo povodom obletnice vojne napovedi. Mesto je bilo okrašeno z zastavami in zelenjem. Radi nenadnega obiska naših zračnih ladij pa so seveda vse slavnosti izostale. Dne 25. maja je večje število naših letalcev zopet metalo bombe na kolodvore v gornjeitalijanskih mestih in je tako napravilo v železniškem prometu veliko zmešnjavo. Isti dan je vrzel sovražni zrakoplov veliko bombo na Trst, ki pa ni napravila nobene škode. Dne 23. maja je naš podmorski čoln obstreljeval plavže pri Porto Ferrajo na otoku Elba. Obenem je potopil podmorski čoln tudi italijanski parnik „Vašington.“ V Sredozemskem morju sta bila pred dnevi potopljena še 2 druga italijanska parnika, ki sta vozila blago iz Amerike.

Druga bojišča.

Rusko bojišče. Niti z bojišča, niti iz notranjosti Rusije ni posebnih poročil. Le na besarabski meji je ruska infanterija bolj živahna v podzemskem boju, t. j. z razstreljevanjem strelskih jarkov. Car se je baje zadnji čas mudil v Odesi, da je inšpiciral čete, ki odkorakajo na kavkaško bojišče. Na italijanska in francoska očitavanja, da so Rusi na bojišču sedaj čisto mirni, ko so Lah in Francozi v hudi stiski, odgovarjajo ruski listi, da se njih armada ni pripravljena za novo ofenzivo.

Francosko bojišče. Francozi odvrčajo hla nemško napadanje na Verdun z armado, ki šteje nad 1.000.000 mož. Na Verdun bluje ogenj čez 3000 topov. Ker morajo Francozi storiti vse, da jim Nemci pri Verdunu ne prederajo njihovih čet, zato so morali Angleži zopet prevzeti del dosedaj francoske fronte. Francija je izgubila pri Verdunu v dosedanjem trimesečnem obleganju 350 štirijaških kilometrov, približno toliko, kolikor smo mi že prvi teden naše ofenzive odvzeli Lahom.

Turška bojišča. Enver-paša je obiskal Bagdad. Listi pišejo, da je rusko prodiranje proti Bagdadu v Mezopotamiji ustavljeno. Nad Galipoljem se pogosto krožijo sovražni letalci. Iz Kavkaza in od Sueškega prekopa nobenih posebnih poročil.

Pred Solunom.

Pred Solunom so se razvili boji med bolgarsko-avstrijskimi četami ter Angleži in Francozi. Največ se vrše artiljerijski boji ob Vardarju na fronti Dojran — Gevgjeli in severozahodno od Soluna ob reki Strumi, kjer so Bolgari že prodrli precej daleč na grško

ozemlje. Bolgari so zavzeli prelaza Rupel (severozahodno od Soluna) in Dragotin, vasi Vetrina in Spatovo ter most pri Demirhisarju. Grki izpraznjujejo kraje severno od Drame in Kavale. Ali bodo Bolgari pričeli z ofenzivo, ali se bodo samo branili, še ni gotovo.

Nova balkanska zveza.

Bolgarski listi poročajo o zblizanju med Bolgarijo, Grčijo in Rumunijo. Ni izključeno, da se med temi tremi državami osnuje nova balkanska zveza.

Rumunija in Rusija.

Rusija ne zaupa več Rumuniji, kajti celo mejo proti Rumuniji je začela skrbno utrjevati. V Rumuniji vzbuja to veliko pozornost.

Glasovi o miru.

Francoski ministrski predsednik Briand je v vojnem odseku gosposke (senatne) zbornice na Clemenceauovo vprašanje odgovoril, da se bodo najpozneje koncem junija zbrali zastopniki četverstrazuma in pretresovali vprašanje, ali je vojni položaj že ugoden, da se začne govoriti o miru.

Nemški list „Lokalanzeiger“ meni, da bo četverstrazuporazum še letošnje poletje zdražal, ker upa, da se bo morala Nemčija zaradi pomanjkanja živil kmalu udati. V jeseni, ko bo uvidel, da je njegov up splaval po vodi, bo četverstrazuporazum zrel za mirovna pogajanja.

Ameriški listi prinašajo dolgovorne članke iz Dunaja iz Berlina o mirovnih možnostih. Ko razkladajo mirovne pogoje, priznavajo, da so naši in nemški pogoji še sicer nekoliko nejasni, vendar zmeraj. Listi pravijo, da se ustvarja za mir ugodno razpoloženje.

Madžarski „Az Est“ izve, da bi bila Anglija pripravljena, da se takoj sklene mir, a vojni položaj njenih zaveznic je tako neugoden, da se ne more misliti na mir.

Na Angleškem pobirajo pristaši neodvisne delavske stranke podpise za poslanico, katero mislijo poslati vladi s prošnjo, da se začne ob prvi priložnosti pogajati za mir.

Po celi Švici se bodo prihodnje dni pobirali podpisi za prošnjo, ki se bo izročila vladi. V prošnji bo, da se naj naredi poizkus, ali bi se še ne dal skleniti mir.

Predsednik Severnoameriških držav Wilson je dne 27. t. m. zopet govoril in sicer v Vašingtonu ter naznanil, da bo vlada delala na to, da se poravnajo spore med sovražniki.

Slovenske žrtve za domovino.

— Franc Cater. Iz Gomilskega se nam poroča: V času, ko se je naša vas zbudila k novemu življenju, je legel k večnemu počitku tvoj sin-ljubljenec, kadet Franc Cater. Prijatelj mi piše: „2. maja mi je Cater naročil, naj Te pozdravim, a danes leži siromak mrtev v gozdu na pokopališču. Šel sem gor, da ga vidim zadnjikrat. Padel je v noči od 3. na 4. maja, zadet od mine.“ Dragi France! Kako je zaplakala Tvoja mati, kako je zakrvavelo njeno srce, ko se je prikradla ta kruta vest v njeno osamljeno in tiho hišico! S Teboj so padli v grob vsi njeni upi, vse njene nade, ostala je sama v tej solzni dolini. Brez križa je Tvoj grob in brez solza in brez zvonov. Vi oblaki, ki boste plavali nad njegovo gomilo, porosite in poškopite jo Vi namesto materinih in prijateljskih solz! Tako spavaš sedaj kot padli junak, daleč od nas, daleč od src, ki so te tako ljubila. Spavaj mirno in sanjaj o enkratnem svidenju nad zvezdami pri nebeškem Očetu!

— Janez Gorican. Dne 22. maja je prišlo prežalostno poročilo, da je dne 20. maja v bolnišnici v Tridenu po kratki in mučni bolezni umrl vojak Jan. Gorican, star 23 let, doma iz Hotinjevasi pri Slivnici. Prehladil se je bil tako močno, da mu ni bilo več pomagati. Naj mu bo tuja zemlja lahka! Trije njegovi bratje so na fronti, eden pa že leto dni v ruskem ujetništvu.

— Stefan Močnik. Planica pri Framu: Ze zopet je vojska zahtevala žrtev iz našega kraja. Umrl je naš dober sosed Stefan Močnik, p. d. Sir, posestnik na Planici. Bil je do letošnje spomladi v Polji, potem pa je bil prestavljen na Tirolsko. V Polji razbeljeno pečevje, zgoraj pa na metre snega in mrzla burja! Najbrž je vsled te spremembe dne 6. maja podlegel zavratni bolezni malariji. Pokopan je naš dragi Stefan na pokopališču Sv. Roka v vasi Pejo na Tirolskem. Naj v miru počiva v tuji zemlji!

— Mihael Perger. p. d. Drčov, iz Preserij pri Braslovčah. Služil je pri 20 lovskem bataljonu. Mesca decembra 1914 je v Karpatih kot ranjen prišel v rusko ujetništvo. Te dni smo dobili žalostno poročilo, da je sin Miha kot ujetnik izdihnil svojo dušo v daljni tujini. Bodi mu v daljavi zemljica lahka!

— Franc Purgaj in Franc Korošec. France Purgaj, 28 let starega viničarja v Trčovi pri Sv. Petru niže Maribora, poprej pa dolgo let hlapec pri g. Muršecu, je na cesarjev rojstni dan, dne 18. avgusta 1915, na ruskem bojišču pri Radzimu v lublinski guberniji, zadela v trebuli sovražna krogla. Prenesli so ga v bolnišnico v Radzim, kjer je sviden s sv. zakramenti junaške smrti umrl že dne 19. avgusta ter je tam na katoliškem pokopališču pokopan. Za njim žaluje žena s tremi majhnimi otroci. — Franc Korošec iz Metave, 30 let star, tesarski pomočnik je moral takoj ob začetku mobilizacije kot rezervist na vojsko. Zapustil je na smrt bolno ženo, ki je kmalu na to umrla in mu zapustila tri nedorasle otroke. Bil je v vojski v Srbiji, Črnigori in naposled v Voliniji, kjer je dne 27. marca 1916 v Kowelu na pegasti mrzlici umrl in je pokopan na tamošnjem vojaškem pokopališču. Bodi jima lahka daljna in tuja zemljica!

— Janez in Martin Rampre, Franc Fideršek in Matija Kores. Iz Zetala nam poroča prijatelj: Na polju slave sta padla Janez in Martin Rampre iz Črmožiš, brata č. g. kaplana v Sevnici. Padel je tudi Franc Fideršek iz Ceroveca in Matija Kores iz Donačke gore. France je bil dober pevec in izhoren šalivec. Svetila vsem večna luč!

— Andrej Rudolf. Z bojišča se nam dne 23. p. m. poroča: Danes popoldan je prihrula nevihta čez nas; parkrat je zabiskalo, zagrmelo in treščilo v drevo, pod katerim so imeli svoj šotor Andrej Rudolf iz Črešnjevške župnije in drugi tovariši. Rudolf je bil takoj mrtev, dočim sta bila dva druga samo ranjena in omamljena. Ranjene so spravili na sanitetno postajo in odhod v bolnišnico. Rudolfa smo pa položili k večnemu počitku v tujo laško zemljo. Ob odprtem grobu mu je naš gospod poročnik govoril ganljive besede v slovo: Naj bo slovenskemu junaku lahka tuja laška zemlja! — Vsem v premilo slovensko domovino pošiljajo priskrnejše pozdrave fantje od 13. stotnije 47. pešpolka: Janez Granda, desetnik, in tovariši.

Razne novice.

* Sveta birma v Saleški dolini. V sredo, dne 31. maja, so odpotovali naš premilostljivi nadpastir v Saleško dolino, kjer se bo vršilo birmovanje in škofijsko obiskovanje v Skalah, dne 1., pri Sv. Martinu blizu Velenja dne 3., v Sošanju dne 4. in pri Sv. Ilju blizu Velenja dne 5. junija t. l. — V Skalah bodo prevzvišeni gospod knezoškof posvetili novi glavni altar župnijske cerkve, pri Sv. Ilju pa bodo blagoslovili prenovljeni zvonik.

* Slovenska procesija se je obhajala preteklo nedeljo v mariborski stolni cerkvi. Po šmarnicah č. g. patra Fröhlicha je bil po Stolnem trgu obhod, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva, posebno obilno število tudi vojaštva. Po obhodu, kojega so vodili prevzvišeni gospod knezoškof, so bile pred Najsvetejšim molitve za zmago in mir. Ob sklepu so imeli še gospod nadpastir ganljiv govor o snovi: Marija je bila vedno zaščitnica Avstrije.

Nov slovenski vojni kurat. Č. g. Alojzij Rezman, katehet na mariborski deški soli, je imenovan za vojnega kurata.

Prošnje za vojaške dopuste. Občinam se je po okrajnih glavarstvih naznanilo, da se odslej naprej prošnje za vojaške dopuste ne smejo več vlagati potom občin pri raznih ministrstvih ali vojaških (zbornih) poveljstvih, semveč samo in edino pri raportu. Vojak naj kratkoma svojo prošnjo ali prošnjo svojcev predloži pri vojaškem raportu svojemu pristojnemu poveljniku.

Dopusti za vojaško službo nesposobnih vojakov. Vojno ministristvo je izdalo odredbo, ki določa, da dobe vojaki rekonvalescentnih oddelkov, t. j. oddelkov, ki se zdravijo in ki niso sposobni za nobeno vojaško službo, torej tudi ne za pomožno službo ali od katerih ni pričakovati, da bi v teku treh mesecev toliko okrevali, da bi bili zopet sposobni za vojaško službo, dopust, katerega določi vojaški zdravnik dotičnega rekonvalescentnega oddelka.

* Iskanje pogrešanih vojakov. Na Dunaju je družba Rudečega križa ustanovila posredovalnico, ki ima nalogo, da išče pogrešane vojake, kateri so se na vojni izgubili in o katerih manjka vsaka sled. Posredovalnica izdaja poseben list, v katerem so navedena imena in drugi natančni podatki (tudi slika) pogrešanega. List se tiska v 18.000 izvodih in se pošilja na bojišče, v bolnišnice, v ujetniške taborne itd. Na ta način se je že v mnogih slučajih izvedelo za pogrešane. Uradu za iskanje pogrešancev poveljuje stotnik, v uradu so nastavljene vojaške osebe. Naslov je: „Kriegsauskunftsstelle des Roten Kreuzes, Dunaj, I, Stock-im-Eisen-Platz 3.“ Dobro je, ako se pošljejo temu uradu natančni podatki pogrešanega: starost, kraj rojstva, pristojnost, polk, stotnija, pri kateri je služil, čas, od kdaj se pogreša, kje se je bojeval itd. Pošlje se naj tudi slika, če je mogoče pri rokah.

Pomožni odbori. Žene in svojci vpoklicanih, ki ali celo ne dobijo podpore, ali pa premalo, naj se obračajo na okrajne pomožne odbore, ki so ustanovljeni pri vsaki okrajni sodniji. Mariborski deželni sodni svetnik g. Stergar nam naznanja, da